

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta 28.10.2020 § 189

§ 189

Suomenkielisten lukioiden aloituspaikkamäärien hyväksyminen lukuvuodeksi 2021-2022

Valmistelijat / lisätiedot:
Erma Tapio
Turpeinen Jaakko
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Toisen asteen ja aikuiskoulutuksen päällikkö Erma Tapio

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta

1) hyväksyy lukioiden aloituspaikkojen enimmäismäärät lukuvuodelle 2021–2022 seuraavasti:

Lukion nimi	Aloitus-paikat 2021–22	Erytislukio / linja
Espoon yhteislyseon lukio	213	
Espoonlahden lukio	210	
Etelä-Tapiolan lukio	185	joista IB-linjalle 50
Haukilahden lukio	185	joista urheilulinjalle 50
Kaitaan lukio	160	joista kuvataidelinjalle 20
Kuninkaantien lukio	184	
Leppävaaran lukio	160	joista urheilulinjalle 50
Otaniemen lukio	340	joista matematiikka- luonnontiedelukioon 72 ja teatterin ja median linjalle 25
Tapiolan lukio	160	joista musiikkilukioon 30
Viherlaakson lukio	180	joista taidelinjalle 25
Yhteensä	1977	aloituspaikkaa.

2) vahvistaa lukioon pääsyn edellytykseksi Espoossa lukuaineiden tai painotetun keskiarvon vähintään 7,00.

3) antaa lukion rehtorille oikeuden päättää Espooseen muuttavien tai lukiota vaihtavien hakijoiden hyväksymisestä ylipaikoille.

Käsittely

Päätös

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Aloituspaikat ja ensisijaisten hakijoiden määrä Espoon kaupungin suomenkielisiin lukioihin

Aloituspaikkoja varattiin lukuvuodelle 2020–2021 opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnan päätöksen (23.10.2019, § 167) mukaisesti 64 prosentille peruskoulun päättävästä ikäluokasta. Lukuvuodelle 2019–2020 aloituspaikkoja oli niin ikään lähes 64 prosentille ikäluokasta.

Espoon ruotsinkielisessä Mattlidens gymnasiumissa on lukuvuodelle 2020–2021 varattu 150 aloituspaikkaa yleislukioon ja 50 paikkaa IB-tutkintoon johtavaan koulutukseen.

Kevään 2020 lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen yhteishaussa haki Espoon kaupungin suomenkielisiin lukioihin yhteensä 2170 ensisijaista hakijaa. Hakijamäärä nousi edellisvuodesta 169 hakijalla. Vuonna 2019 hakijamäärä nousi edeltävästä vuodesta 24 hakijalla.

Ensisijaisten hakijoiden määrä suhteessa aloituspaikkoihin oli viime keväänä 1,19, kun se edeltävänä vuonna oli 1,12.

Espoon kaupungin suomenkielisen peruskoulun päättävistä 77 % (vuonna 2019: 77 %) valitsi viime keväänä ensisijaiseksi hakutoiveekseen lukiokoulutuksen.

Alimmat sisäänpääsykeskiarvot ja muutokset ensisijaisten hakijoiden määrissä

Alimmat sisäänpääsykeskiarvot vaihtelevat vuosittain riippuen muun muassa ensisijaisten hakijoiden määristä, aloituspaikkojen kokonaisuudesta, ulkopaikkakuntalaisten hakijoiden määristä sekä perusopetuksen keskiarvojen keskiarvoista.

Kevään 2020 yhteishaussa ensisijaisten hakijoiden määrä nousi merkittävästi. Ensisijaisia hakijoita oli 169 enemmän kuin edellisvuonna ja aloituspaikkoja kohden hakijoita oli 1,19 (2019: 1,12). Alin lukioon vaadittava sisäänpääsykeskiarvo oli 7,83, kun se vuotta aiemmin oli poikkeuksellisesti 7,00.

Peruskoulun päättävien nuorten määrä nousee tasaisesti 2020-luvulla. Kun vuonna 2021 peruskoulun päättää arviolta 2958 espoolaista, on peruskoulun päättäviä 3200 vuonna 2023 ja 3300–3400 vuonna 2028.

Ehdotettu aloituspaikkojen kokonaisuus

Keväällä 2021 Espoon kaupungin suomenkielisissä peruskouluissa ja Kauniaisissa päättää peruskoulun yhdeksännen luokan arviolta 3068 oppilasta (Espoo 2958 ja Kauniainen 110). Peruskoulun päättävä ikäluokka nousee 135 oppilaalla vuodesta 2020. Perusopetuksen lisäopetuksen päättää arviolta 112 opiskelijaa ja maahanmuuttajien ja vieraskielisten lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen 18 opiskelijaa.

Lukiokoulutuksen suosio on Espoossa valtakunnallisesti katsoen korkea. Vuonna 2020 espoolaisista peruskoulun päättävistä, koulutukseen valituista hakijoista 73 % valittiin lukioon ja 27 % ammatilliseen koulutukseen. Valtakunnallisesti keskimäärin 56 % valitaan lukioon. Lukion suosion kasvu on yksi keskeinen tekijä kohonneissa alimmissa sisäänpääsykeskiarvoissa.

Päätösehdotuksessa esitetään, että vuonna 2021 lukiopaikkojen prosentuaalista osuutta peruskoulun päättävästä ikäluokasta nostettaisiin 64 %:sta 66 %:iin. Ikäluokkaan laskettaisiin viime vuoden tapaan myös perusopetuksen lisäopetuksen (10-luokka) sekä lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen (LUVA) päättävien määrät. Ikäluokan koko olisi näin ollen 3198. Lukuvuodelle 2021–2022 aloituspaikkoja Espoossa ja Kauniaisissa varattaisiin 2111, joista Espoon osuus olisi 1977 ja Kauniaisten osuus arviolta 134 (Kauniaisten opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnan päättää aloituspaikoista lokakuussa 2020). Aloituspaikkojen absoluuttinen määrä lisääntyisi edellisvuoteen verrattuna 158 paikalla.

Päätösehdotuksen mukaan aloituspaikkoja varattaisiin absoluuttisesti ja suhteellisesti enemmän kuin aiempina vuosina. Aloituspaikkamäärän kasvattaminen on yksi keskeinen keino alimpien sisäänottokeskiarvojen madaltamisessa.

Edellä mainittujen aloituspaikkojen lisäksi Espoon Steinerkoulun lukiossa on 34 aloituspaikkaa. Lisäksi suomenkieliset nuoret voivat hakeutua Espoossa myös Mattlidens gymnasiumiin, jossa IB-linja tarjoaa 50 aloituspaikkaa (aloituspaikkamäärä päätetään Nämnden Svenska Rumissa syksyllä 2020). Osa espoolaisista hakeutuu vuosittain myös esimerkiksi Helsingin kaupungin lukioihin. Vuonna 2020 espoolaisista lukio-opinnot Espoon ulkopuolella aloitti noin 500 nuorta, kun taas ulkopaikkakuntalaisia saapui Espoon lukioihin noin 300.

Espoon suomenkielisten lukiodien opiskelijamäärä on syksyllä 2020 5596 (2019: 5211).

Taulukko. Ehdotettu aloituspaikkojen määrä 2021-22 sekä edellisen vuoden 2020-21 päätetty aloituspaikkamäärä.

Lukion nimi	Aloituspaikat 2021–22	Erityislukio / linja	Ed. vuoden aloituspaikat 2020–21
Espoon yhteislyseon lukio	213		164
Espoonlahden lukio	210		180
Etelä-Tapiolan lukio	185	joista IB-linjalle 50	200
Haukilahden lukio	185	joista urheilulinjalle 50	172
Kaitaan lukio	160	joista kuvataidelinjalle 20	130
Kuninkaantien lukio	184		184
Leppävaaran lukio	160	joista urheilulinjalle 50	120
Otaniemen lukio	340	joista matematiikka-luonnontiedelukioon 72 ja teatterin ja median linjalle 25	329
Tapiolan lukio	160	joista musiikkilukioon 30	160
Vierherlaakson lukio	180	joista taidelinjalle 25	180
Yhteensä	1977	aloituspaikkaa.	1819

Lukiokohtaiset aloituspaikat ja päätöksen valmistelu

Esityksen mukaisesti lukioiden aloituspaikkoja Espoossa olisi vuonna 2021 yhteensä 158 enemmän kuin vuonna 2020. Lisäyksen kohdentaminen ja aloituspaikkojen jakautuminen lukioiden välillä on valmisteltu lukiolinjan johtoryhmässä yhdessä lukiorehtoreiden kanssa. Valmistelussa on otettu huomioon mahdollisuuksien mukaan rehtoreiden toiveet ja toiminnan tarkoituksenmukaisuus. Samassa kiinteistössä toimivan yläkoulun mahtuminen on huomioitu samoin kuin peruskorjaukset ja niiden väistötilajärjestelyt.

Aloituspaikkojen kokonaismäärää koskevasta päätösehdotuksesta on tiedotettu myös Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omniaa.

Alin vaadittava keskiarvo

Opiskelijat valitaan lukioon lukuaineiden tai painotetun keskiarvon mukaisessa järjestyksessä, ja lukioon pääsyn edellytykseksi esitetään vähintään lukuaineiden keskiarvoa tai painotettua keskiarvoa 7,00. Painotettu keskiarvo liittyy niihin lukioihin, joissa noudatetaan opetussuunnitelmaa, jossa painotetaan yhtä tai useampaa oppiainetta. Opetusministeriön päätöksen (2006/856) mukaisesti näissä kouluissa voidaan keskiarvoa laskettaessa ottaa huomioon painotettujen oppiaineiden arvosanat koulutuksen järjestäjän päättämällä tavalla. Näin ollen alin keskiarvoraja ei perustu yksinomaan lukuaineisiin vaan myös mahdollisiin painotettuihin aineisiin.

Erityislukioiden sekä lukioiden linjojen valintakriteereistä opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta päättää erikseen.

Lukiokoulutuksen kustannukset ja aloituspaikkojen kustannusvaikutus

Lukiokoulutuksen rahoitus perustuu kunnille maksettavaan yksikköhintaperusteiseen valtionosuusrahoitukseen sekä laissa määriteltyyn kuntien omarahoitusosuuteen. Espoon kaupungin saama valtionosuusrahoituksen yksikköhinta on 5 940 €/opiskelija vuonna 2020. Espoon suomenkielisten lukioiden kustannukset ovat noin 5 600 €/opiskelija vuoden 2021 talousarviossa ilman tilakustannuksia.

Oppivelvollisuuden laajentamisen kustannukset eivät sisälly Espoon vuoden 2021 talousarvioon.

Perusopetuksen lisäopetuksen valtionosuusrahoituksen yksikköhinta on 7912 €/opiskelija. Espoon suomenkielisen perusopetuksen lisäopetuksen kustannukset olivat 6 673 €/opiskelija ilman tilakustannuksia vuonna 2019.

Aloituspaikkojen lisäys 158:lla nostaa suomenkielisen lukiokoulutuksen kustannuksia arviolta 885 000 eurolla, mikäli opiskelijamäärän kasvu huomioidaan täysimääräisesti talousarviossa.

Perusopetuksen lisäopetuksessa 158 opiskelijan kustannus on laskennallisesti 1,05 miljoonaa euroa. Lisäopetuksen suorittanut opiskelija todennäköisesti hakeutuu lukiokoulutukseen lisäopetusvuoden jälkeen.

Aloituspaiikkojen lisäys 158:lla lisää Espoon kaupungin saamaa valtionosuusrahoitusta noin 940 000 eurolla (vuoden 2020 rahoitustason mukaan).

Koulutustakuu ja oppivelvollisuuden laajentaminen vuonna 2021

Espoon ja Kauniaisten kaupungit, Kirkkonummen kunta sekä Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia vastaavat yhteistyössä alueen koulutustakuun toteutumisesta. Kaikille perusopetuksen päättäneille tarjotaan mahdollisuus jatkopaikkaan.

Vuoden 2020 kesäkuussa yhteishaun tulosten julkistamisen aikaan noin 170 nuorta oli vailla jatkopaikkaa (vuonna 2019 ilman paikkaa jääneitä oli noin 190). Valtaosa ilman paikkaa jääneistä sai paikan varasijalta tai valmistavasta koulutuksesta kesän aikana. Perusopetuksen lisäopetukseen valittiin 120, luvaan 20 ja valmaan 141 nuorta. Etsivä nuorisotyö on ollut yhteydessä kaikkiin yhteishaussa ilman paikkaa jääneisiin ja Espoon kaupunki tarjoaa kaikille ilman paikkaa jääneille mahdollisuuden osallistua perusopetuksen lisäopetukseen.

Hallituksen tavoitteena on saada oppivelvollisuuden laajentamista koskeva lainsäädäntö voimaan vuoden 2021 alussa. Hallituksen esitysluonnoksen mukaan jokaisella perusopetuksen päättävällä olisi velvollisuus hakea koulutukseen ja koulutuksen järjestäjän ja/tai asuinkunnan tulisi huolehtia siitä, että kaikki perusopetuksen päättävät aloittavat perusopetuksen jälkeiset opinnot. Mikäli nuori ei saa paikkaa toisen asteen koulutuksesta, tulee hänelle viime kädessä osoittaa paikka valmistavasta koulutuksesta.

Päätöshistoria